CENE STANARIN

Žalostna resnica je, da smo v Sloveniji na tretjem mestu po višini stanarin

Grosupeljačnom je zavrela kri: stanarine so se povišale kar za 59,40 odstotka?! Tisti, ki stanujejo v družbenih stanovanjih, so ob pogledu na nove položnice ostali brez sape. Vprašanje o upravičenosti tolikšne podražitve, ki grosupeljska stanovanja uvršča med najdražja v Sloveniji, pa se je znašlo tudi v skupščini.

Za odgovor so zadolžili občinski Oddelek za prostor. **Jana Kejžar,** diplomirana gradbena inženirka, vročo zadevo pojasnjuje ne le z besedami, ampak tudi s primerjalnimi tabelami.

Že lani bi morali po usmeritvah Republiškega komiteja za trženje in splošne gospodarske zadeve doseči realne stanarine, ki zagotavljajo enostavno reprodukcijo stanovanjskega fonda. Zato so se lani julija stanarine povišale za 125 odstotkov in oktobra za 36 odstotkov. Kejžarjeva: »Tako smo tudi dejansko dosegli višino realne stanarine, računano na osnovi revalorizirane vrednosti stanovanjskega fonda na dan 1. 1. 1990. Julija lani so bile stanarine v naši občini na 14. mestu med vsemi drugimi občinami in je kvadratni meter stal 10,77 dinarja, medtem ko je bil najdražji v Sevnici, kjer je veljal 12,51 dinarja. Septembra so bile pri nas stanarine še vedno enake in smo zdrknili na 27. mesto med občinami, oktobra po podražitvi smo bili s 14,65 dinarja za kvadratni meter na 4. mestu in decembra z isto ceno spet na 11. mestu.«

Od januarja do novembra 1990 je bil po podatkih Zavoda za statistiko RS indeks rasti cen industrijskih izdelkov v SFRJ **159,4.** Da bi tej rasti sledili, so s 1. januarjem letos tudi v grosupljski občini povišali stanarine za **59,4** odstotka. Primerjavo z ostalimi občinami kaže tabela:

Kejžarjeva: »Manjše razlike med poprečnimi stanarinami v teh občinah se pojavijo zaradi starosti celotnega stanovanjskega fonda. Družbena stanovanja, ki jih ima v upravljanju stanovanjsko gospodarstvo občine Grosuplje, so v poprečju novejša, kar pomeni nekoliko višjo poprečno stanarino kot v občinah s starejšim stanovanjskim fondom. Osnovno priporočilo republike smo uresničili, zato se v prihodnje stanarine ne bodo več povečevale procentualno od revalorizirane vrednosti stanovanjskega fonda. V občinah, kjer realne stanarine še niso dosegli, pa jo bodo morali dražiti tudi v prihodnje.«

In kam gre ta denar? Sredstva stanarin se povratno porabljajo za vzdrževanje družbenih objektov (za osnovno vzdrževanje in prenovo), za sredstva hišnih svetov, za funkcionalne stroške in stroške upravljanja. Ker so bile v preteklih letih stanarine nizke in niso dosegle višine enostavne reprodukcije, tudi sredstev za vzdrževanje družbenih stanovanj ni bilo dovolj, to pa je posredno siromašilo stanovanjski fond. V prihodnje naj bi z ohranjanjem stanarin na ravni enostavne reprodukcije pritekalo dovolj denarja za potrebna vzdrževalna dela.

V razmislek jeznim stanovalcem v družbenih stanovanjih pa Jana Kejžar dodaja:

»Imetnik stanovanjske pravice, ki si je v letu 1990 pridobil stanovanjsko pravico na novem stanovanju, velikem 40 kvadratnih metrov, plačuje stanarino okrog 1.100 dinarjev na mesec. Tisti posameznik, ki si je pa moral enako stanovanje kupiti iz lastnega žepa, plačuje mesečni obrok za najete kredite tudi do 7.000 dinarjev. Takšno razmerje je veljalo že januarja. So torej stanarine resnično previsoke?! (B. P.)

Občina	Mesto občine v RS po višini stanarin		Povprečna stan. v občini na m²	
	JAN.	FEBR.	JAN.	FEBR.
Grosuplje	1	3	23,35	23,35
Šk. Loka	2	1	21,99	28,15
M. Sobota	3	4	21,97	21,97
Domžale	4	5	21,34	21,34
Vrhnika	5	6	20,35	20,35
Trebnje	6	7	19,76	19.76
Kranj	7	2	19,25	24.06

Iz tabele vidimo, da je več občin v Sloveniji doseglo realno stanarino (Vrhnika, Domžale, M. Sobota, Šk. Loka, Grosuplje), ki zagotavlja enostavno reprodukcijo stanovanjskega fonda (to je v občini Grosuplje 3,44% od revalorizirane vrednosti stanovanj). Od kod razlike v ceni za kvadratni meter?

Podpora 67 stanovalcem

Podpora pri plačilu stanarine lahko znaša največ njenih 80 odstotkov. Odkar so stanarine toliko višje, je tudi več tistih, ki so do podpore upravičeni (kriterije določa sporazum o socialnovarstvenih pravicah). Stanovanjsko gospodarstvo naše občine upravlja 728 stanovanj, podporo pri plačilu stanarine pa je septembra lani dobivalo 56 nosilcev stanovanjske pravice (to je 7,7 odstotka), decembra že 64, februarja pa je bilo upravičencev 67, kar je 9,2 odstotka vseh. Skupni znesek, ki je šel februarja v te namene, je bil 53.335,70 dinarja. Seveda lahko pričakujemo, da se bo ob vse težjem življenju število podpor še občutno povečalo.

Kako odkupiti družbeno stanovanje?

Na Oddelku za prostor občine Grosuplje pripravljajo Pravilnik o prodaji družbenih stanovanj, ki bo temelj za njihovo prodajo po sedanji zakonodaji. Novi zakon o stanovanjskem gospodarstvu, ki ga pričakujemo, pa bo gotovo prinesel tudi večje sistemske spremembe. Pričakujejo, da bodo kljub temu imeli sedanji imetniki stanovanjske pravice nekatere ugodnosti pri nakupu stanovanja, v katerem živijo in vanj vlagajo.

TELEFON

Izvršni svet občine Grosuplje naproša občane, da mu proti nagradi do začetka obratovanja nove grosupeljske telefonske centrale **odstopijo po 1 telefonsko številko v Grosupljem in v Višnji Gori.** Cenjene ponudbe na P.P. 12, Naša skupnost.

KMETIJSKI PROGRAMI

Proti uničevanju zemljišč

Na letošnji pustni torek je slovenski minister za kmetijstvo skupaj s sodelavci sklical na posvet predstavnike izvršnih svetov občin, ki so zadolženi za kmetijstvo. V tem članku bi vam rad predstavil nekaj misli iz njegovega referata.

V uvodu je predstavil cilje slovenske kmetijske politike, ki so opredeljeni tudi v programu dela ISRS. Omenimo dva:

1. Predelava hrane v zadostnih količinah.

2. Kmetovati na vsem območju Slovenije tako, da bomo ohranjali čim večji obseg kmetijskih zemljišč in njihovo rodovitnost.

Tema dvema glavnima ciljema morajo biti podrejeni vsi ostali ukrepi tudi v smislu čim cenejše pridelave hrane. Na »terenu« se moramo boriti (in tu lahko največ naredijo občine) **proti opuščeni zemlji in uničevanju kmetijskih zemljišč.** Na tem področju dela bi bilo nujno zaostriti ukrepe in povečati inšpekcijski nadzor.

Vlda razmišlja tudi o tem, kako bi lastnikom, ki pustijo zemljišča v »pušči«, odvzela pravico upravljanja s temi zemljišči. Ne bi sicer izgubili lastninske pravice, pač pa le pravico gospodarjenja.

Velik poudarek je potrebno dajati tudi ekološko in ekonomsko sprejemljivim programom. To je zlasti naloga svetovalne službe. Ta mora pri usmerjanju kmetij paziti, da bodo programi izdelani v skladu z ekološkimi usmeritvami, da ne bi že čez nekaj let prihajalo do ukinjanja takšnih kmetijskih programov in ugotavljanja, koliko je bilo s tem škode.

Vse bolj pomemben postaja ekonomski vidik. Svetovalec bo pri pripravi programa za kmetijo moral imeti v vidu »plačilno sposobnost« kmetije – ali bo ta lahko odplačala morebitne kredite in druge zadolžitve.

Minister vidi pot za dosego obeh ciljev skozi naslednje točke:

- največjo vlogo mora dobiti znanje in stalno izobraževanje kmetovalcev in ostalih delavcev v kmetijstvu;
- s kmetovalci mora svetovalna služba delati celovito, ne zgolj strokovno, kajti kmetija je skupek številnih dejavnosti;
- kmetijske šole so postavljene regionalno, so tudi po usmeritvah podrejene območju, ki ga pokrivajo in naj zato postanejo tudi žarišče z nanja v svoji regiji;
- veliko skrb je potrebno posvetiti kakovosti semenskega materiala, ki ga je potrebno regresirati;
- veliko pozornost posvetiti prodaji, saj pridelek dobi vrednost oz. se ovrednoti šele skozi trg;
- v zadnjem času se preveč poudarja misel o kmetiji – obratu s finalnimi izdelki, kar je v majhni Sloveniji nesprejemljivo za prodor na tuje tržišče. Nekaj kmetij se bo sicer rešilo na ta način, velika večina pa ne. Bolje bi bilo najti skupni jezik z že obstoječo predelovalno industrijo, stopiti na isti breg in poskusiti iztržiti čim več.

Na koncu je minister še posebej poudaril, da se nahajamo v času, ko je potrebno premagati 50-letno delo, ki je bilo v nasprotju z današnjimi težnjami, zato nam je potrebno obilo modrosti in potrpežljivosti. Samo če bomo ostali ljudje med seboj, bomo dosegli rezultate. Recepta za način dela ni!

Skozi razpravo, ki je sledila, je bilo ugotovljeno, da veliko slovenskih občin kmetijstva sploh ni uvrstilo v svoje proračune. Tiste, ki so ga, pa z izredno pičlimi sredstvi. Z razliko od naše vlade, za katero moram reči, da je pokazala kar veliko razumevanja do kmetijskih problemov in namenila za to 5,870.000 din. Ta vsota sicer ne bo zadostila vseh potreb, toda kaj ko imamo v občini še ogromno drugih problemov.

Mogoče še besedo o vračevanju tako ali drugače odvzete zemlje. Iz razgovorov s predstavniki organizacij, ki upravljajo oz. so lastniki odvzete zemlje, je razvidno, da so povsod pripravljeni vrniti te površine, še zlasti tam, kjer jih ne obdelujejo sami. Toda prej je potrebno sprejeti ustrezno zakonodajo, da ne bomo ponovno razburjali ljudi in delali novih napak. Po tolmačenju pravnikov je tudi zakon o moratoriju tisti, ki preprečuje takšne posege. Na koncu koncev je le potrebno ugotoviti, kdo vse je za to zemljo dobil odškodnino, kdo jo je dal zaradi otroških doklad, itd. Gotovo pa je tudi nekaj takih, ki skušajo izkoristiti trenutno pravno praznino na tem področju, zato ni dobro česarkoli prepuščali naključju.

Pozdravljam vas z besedami ministra: »Če bomo ostali ljudje med seboj, bo marsikaj lažje!«

IGOR AHAČEVČIČ

VRAČANJE RAZLAŠČENE ZEMLJE

Odpis iz sklada

Mercator-Ljubljanske mlekarne s posestvi Boštanj, Kmetijsko zadrugo Stično in Kmetijsko zadrugo Videm-Dobrepolje oddaja del zemljišč, s katerimi razpolaga, v najem tistim kmetom, ki so jim bila ravno ta zemljišča ob arondaciji odvzeta. Taka zemljišča so na Blečjem vrhu, Zgornji Slivnici, Podpecah pri Podtaboru, v Račni, na Spodnji Slivnici, v Ponovi vasi, za Tovarno-Sela, v Bogi vasi, na Selu pri Radohovi vasi, v Dobu, na Muljavskem polju in v Dobrepoljski dolini. Skupaj je teh površin (po podatkih Združenja lastnikov razlaščenega premoženja občine Grosuplje) 400 hektarov.

Mercator-Ljubljanske mlekarne teh zemljišč za lastno proizvodnjo očitno ne potrebuje, če jih oddaja v najem. Predeli so hriboviti, površine nezaokrožene. Zato je Združenje lastnikov zahtevalo, naj se ta zemlja, ki je tako in tako že dana v najem, vrne prvotnim lastnikom sedanjim najemnikom.

Na to pobudo je Oddelek za gospodarstvo grosupeljske občine pripravil razgovor s predstavniki Ljubljanskih mlekarn, kmetijskih zadrug in združenja lastnikov razlaščenega premoženja.

Po zakonu o moratoriju bi zemljišča lahko vračali v primerih, ko je dosežen medsebojni sporazum med strankami. Toda predstavniki kmetijskih organizacij so poudarili, da zemljišč kljub temu, da jih dajejo v najem, ne morejo brezplačno vrniti bivšim lastnikom, ker ta zemljišča s svojo vrednostjo bremenijo poslovne sklade v njihovih organizacijah. Če bi zemljo vračali brezplačno, bi trpeli delavci, zaposleni v teh organizacijah. Predstavnik Ljubljanskih mlekarn je poudaril, da so do sprejetja moratorija te zadeve reševali tako, da so zemljišče prodali bivšemu lastniku za minimalno ceno (2,30 do 4 dinarje za kvadratni meter).

Moratorij pa tudi to obliko preprečuje. Sklep razgovorov je tako bil, da kmetijske organizacije zemljišča, ki jih dajejo v najem in od njih nimajo koristi, lahko vrnejo bivšim lastnikom, toda pod pogojem, da bodo ta izbrisana iz njihovega poslovnega sklada. To pa bo morala predpisati ustrezna zakonodaja. (bp)

FOTO VIDEO
REZMAN
61290 GROSUPLJE
Adamičeva 24 Tel. 061/771-454
Vsak mesec 30 novih filmov, 400 originalnih kaset z avtorskimi pravicami, slovenski podnapisi! Presnemavanje video kaset in filmov super 8 na video kasete! Izposoja video rekorderjev! Na željo strank snemamo poroke, proslave in druge svečanosti.

DAVKI PO NOVEM

Kmetovalec v službi

Kot smo obljubili že v prejšnji številki našega glasila, bo v tej rubriki vsak mesec občinska Uprava za družbene prihodke, po domače smo temu rekli davčna uprava ali kar davkarija, pojasnjevala posamezne primere iz življenja vseh nas, ki se bomo tako ali drugače srečevali z davki po novem.

P. P. je star 66 let, doma ima kmetijo, vendar hodi še v službo, kjer je tik pred upokojitvijo. Preživlja svoja starša, ki imata oba že krepko prek 80 let. S prihranjenim denarjem je te dni kupil traktor. Kako bo po novem obdavčen? Ali bo država upoštevala, da mora skrbeti tudi za betežna starša?

Davek na njegove osebne prejemke (plačo) kot akontacijo odvedejo že v njegovi službi pri izplačilu osebnega dohodka. Na vsak način pa mora shranjevati plačilne liste, iz katerih bo pri prijavi davkov razvidno, koliko te akontacije je že plačal med letom.

Ko bo do 30. 6. 1992 (torej najkasneje do sredine prihodnjega leta) napravil prijavo za odmero davkov, bo prijavil:

– letni znesek svojih brutto OD (za katere bo iz plačilnih listov razvidno, koliko akontacije na to je že plačal)

– katastrski dohodek od kmetijskih in gozdnih zemljišč.

Tako prijavljeno osnovo za odmero davka pa mu bodo precej znižala naslednja dejstva: da je kupil traktor (10%-no znižanje osnove, če seveda ima račun o nakupu na svoje ime), da je star več kot 65 let (znižanje osnove za 8% poprečnega slovenskega OD) in da vzdržuje dva starša (za prvega se zniža osnova za odmero za 8%, za drugega pa še za 10%). Tisto, kar bo na koncu služilo kot osnova za odmero njegove dohodnine, bo torej za 36% nižje, kot bi bilo brez navedenih olajšav.

In če se ob primerjavi zneska za plačilo (torej davka) in tistega od seštetih akontacij iz plače, ki jih je praktično plačeval že vse leto, izkaže, da je plačal več akontacije, kot mu je odmerjeno davka, bo to razliko seveda dobil povrnjeno. (bp)

- **Če imate sami kakšna vprašanja, povezana z novo davčno zakonodajo, skupaj s kuponom posredujte vaš problem in preberite odgovor v eni od naslednjih Naših skupnosti! Na pisma brez kupona odgovorov ne bomo mogli posredovati.**

KUPON

Davčna posvetovalnica

Podpisani: _____

želim, da mi brez objave mojega imena posredujete v Naši skupnosti odgovor na moje vprašanje s področja davkov.